

ORAIN

Nuadh · Ghaelach,

NACH ROBH

RIAMH ROIMHE AN CLOTH-BUALADH,

LE

IAIN MAC GHRIGAIR,

A Gleann Liomhann.

“ Canmhuión gun truailleadh gun mheasga,
'S Gaeil ga 'n dual i bhi aca,
Is nadurra ga fuaim bhi measail,
'S misneachail an sluagh a chleachd i ;
Cainnt mhathaireil gun bhruaidlein idir,
Ach bhi Ian do shuaireas tlachdmhor,
Ceol gaire ga luaidh gu bidheanta,
'S luchd dhan ga luath-chuir seachad.”

Dun-eudáinn :

CLOTH-BHUAILTE ARSON AN UGHAIR,
LE R. MEINEARACH.

ADVERTISEMENT.

The AUTHOR, about fifteen years ago, published a volume of Gaelic Poems of his own composition, of nearly 300 pages of Letter-press, under the patronage of that eminently distinguished friend and patron of Celtic Literature, Sir JOHN MAC GREGOR MURRAY, of Lanrick, Baronet, and which received the probation of a respectable list of Subscribers. The few following are only a part of many he composed since, which he was very anxious should be published, and which, at the request and by the assistance, of several good friends, he is happy to say, he has now accomplished. They are respectfully submitted to them, and a generous Public, by their most obedient humble Servant,

JOHN MACGREGOR.

Edinr. 30th Oct. 1818

MARBH-RANN

Do'n urramach Mhr. JOSEPH MAC GHRIGAIR, Minister na h-Eaglais Gaelich an Dun-eudainn, a chaochail a bheatha 's a bhliadhna 1801.

AIR FONN.—“ *Gaoir na 'm ban Muileach.*”

O ! 'n cuala sibh an sgeula,
Chaidh a leughadh an Dun-eudainn,
Gu 'n do chaochail an treun-fhear,
A dh'fhag brònach na ceudan,
Ceann na tuigs' is na cèille,
Ceann na sith is na reite,
Ceanna math bhantrach is fheumach ;
'S e nach deanadh an treigsinn,
Ata na luidhe fodh 'n deile,
Na chadal 's an reithlein,
'S cha duisg gu ais-éiridh na 'n sloigh.
'S cha duisg, &c.

Tha e nis air a chàradh,
Ceann-Eaglais na' n Gael,
'S mor iundrain 's gach aite,
'N duine furanach, failteach,
Caoimhneil, cinneadail, cairdeil ;
Aoidheil, iriosal, baidheil,
B' e sud a chleachdadh is abhaist ;
Co 's urra sin aicheadh ?
A ghabh beachd air 'n uair bha e na bheo.
A ghabh, &c.

4

'N uair a dhìreadh e Chrannag,
A mhineachadh earrainn,
Do 'n t-seann scriobhadh bhith's mairreann ;
Bha theagasg fior fhallain,
'S e dh' innseadh gu h-ealamh
Na bhiodh brioghar do 'n anam ;
'S e bha cinnteach na bharail,
'S e nach deanadh a mealladh,
'S iomad ni math chaidh aithris,
Leis an fhirean chaidh fholach fo 'n fhoid.

Leis an fhirean, &c.

'N uair a chuir iad 's an ùir e,
Bu chraiteach an ciuthran,
'Bh'aig na mnaithibh bha tùrsach,
Le cridheachabh bruite,
'S na deoir a sruthadh o 'n suilibh,
Bu mhor aobhar na cuis ud,
A bhi faicinn a ghiulain,
Ga thasgaidh an cùl-tigh,
'S e gu diomhair 's a chruitse,
Gun aigheair, gun sugradh, gun cheòl.
Gun aigheair, &c.

Co da 'm b-aithne o thus iad ?
Ma 'n do ghabh e dhiubh cùram,
Bu bhochd faonntrach, gun sùrd iad,
Gun tigh aoraidh, no urnuigh,
Ach na 'n sineadh 's an smuraich,
Is na 'n cadul 's na cuiltabh ;

Ach rinn esan an dùsgadh,
 'S leugh e 'n Soisgeul as ùr dhoibh,
 A dh' fhosgail an suilean ;
 A thug gu meas is deagh chliu iad,
 'S thug a chridhe 's a run doibh le dhéoin.

'S thug a chridhe, &c.

'N uair bha na Gael na 'n eigin,
 Am baile Dhuin-eudainn,
 Gu' n do dhearbh e a spèis doibh,
 B' e a cheud fhear a dh' eirich,
 Ann an Albainn, 's cha bhreug e,
 B' e riaghlar na 'n ceud e,
 'S b' e am miann bhi ga eisdeachd;
 Thug e 'm fradharc gu leir dhoibh,
 'S tha nis a Ghaelig ga leughadh;
 Anns gach baile an d'theid sibh ;
 Fhuair i buaidh air a Bheurla,
 Ann an cruadal 's an gèircad ;
 Bidh cuimhn' air an Treun-fhear,
 A chraobh-sgaoil i, gu aoibhneas ro mhór.

A chraobh-sgaoil i, &c.

Bha a bhuaidhean cho laidir,
 Thainig air a thaobh naduir,
 'S nach urra mi 'n aireamh,
 Na 'n innseadh gu m' ailgħiċċ ;
 Bha e misneachail, gradhach,
 Gun bhi gealtach no sgathach,
 Deas labhrach gu crabhadh,
 'S cha bu mheas e gu abhachd ;

O ! 's dubhach a ta sinn,
 O na ghlacadh le bàs è,
 'S nach fhaicear air sraid e ni's mo.
 'S nach fhaicear, &c.

Ge do thigeadh iad comhlàdh,
 Na bheil aca luchd fòghlum,
 As gach ceairn a bheil m' eòlas,
 Cha lion iad a chota,
 'S cha bhreug, is cha scleò e ;
 'S tric an deura a dortadh,
 O n' dh'eùg è, 's nach beo e,
 'S nach d' thig e na 'n codhail,
 A dheanamh baisteadh na posadh,
 'S nach fhaic iad am Mor-fhear a chaoidh.
 'S nach fhaic, &c.

Na 'm bu mhath leibh a luaidh dhuibh,
 Gu 'n innsinn ma 'n cuairt da,
 Bu Mhac Ghrigair an t-Uasal,
 An Gleann-liomhann bha dhualchas,
 A broilleach tigh Ruath-shruth,
 Bho 'n dream rioghail a bhuaint e,
 Ga 'm buineadh an cruadal,
 'S an uair a dli' eireadh a ghruaim air,
 Cha bhitheadh e suarach,
 A bheireadh an t-uabhar o shròin.
 A bheireadh, &c.

Ach o n' shiubhail e bh' uainne,
 'S gun d' ochuireadh 's an uaigh e,

Ann an t-seomar ta uaigneāch,
 'S e mo d̄hurachd mar dhuais da,
 Ann an èiric na fhuair sinn,
 Do 'n chainnt bhrioghar bha luachmhor,
 Gu'm bheil anam an suaimhneas,
 Ann an rioghachd is buaine,
 A measg naomh a chaidh bh' uainne,
 Na 'n comh-oighreachab̄h shuas ann an gloir.

Na 'n, &c.

An dithis chloinne a dh' fhag e,
 Cha 'n 'eil iadsan gun àird orr',
 Tha mhac oighre 's an tràth so,
 Na làn cheannard 's na blaraibh ;
 'S a nighean posda gu h-ailghios,
 Ách 'n uair a dh'agair am bàs e,
 B' e a chlaoïdh is a chraïdh e,
 Nach robh Raibeart a lathair,
 Gu bhi ga fhaieinn ga charadh ;
 Ach cha robh e gun chairdean,
 Sliéas Colla na aite ;
 B' iad fein clann an da bhrathar,
 Duine creideasach, gradhach,
 Ga bheil an teaghlaich glan aillte,
 'S a bhean eireachdail, phàirteach, gun sgleò.
 'S a bhean, &c.

O n' tha an comhthional Gaelach,
 A nis eair fhagail,
 Air curam an armuinn,
 A ta 's an trath so na aite,

Guidheam grasan an Ard-Righ,
 A bhi to'irt spionnadhbh is cail-da,
 A chuir an ceil gach ni's fearr dhoibh ;
 Ga'n coghnadh gu pharras,
 'S gu'm bi luchd eisdeachd an gradh dha,
 'S an gaol a sior-fhas da,
 Le cridheachaibh blatha gun gho.

Le cridheachaibh, &c.

ORAN

Do'n urramach Ceannard-airm E. J. MACGHRI GAIR,
 Gleann Cearnaig, Bochuidir.

Gu ma maireann do'n uasal
 A ghuais air a thurus,
 A tho'irt còdhail do'n rimhinn,
 Tha dh' fhior-fbuil na Muireach ;
 'S nighean Diùchd i ga rireamh,
 Tha 's an tìr so'n ard chomas,
 'S a bha Maninn na'n Rioghrean,
 'S nach dibreadh an gealladh.

Guidheam buaidh is deagh shlainte,
 Gun aimhreit, gun mhulad,
 'S gu ma subhach gu bràch dhoibh,
 Gun bhi 'n gàbhadh na'n cunnhart ;

Sin 's am barrachd do 'n chàraid,
 Tha 's an trà so an Lunnuinn,
 Le toil clèir agus chairdean,
 'S le fior ghradh a chaidh cuideachd.

Guidheam sonas is gràsan,
 Buaidh-làrach, is tuigse,
 'S gu ma siol'or a dh'fhàsas
   An àluinn, gun tuiteam ;
 'S gu mèudaich i 'n àireamh,
   Mic bhith's àillte thair cuideachd,
 'S gu 'm bi iad ga 'n arach,
   Am bràighe Bochuidir.

B' e sin dùchas na 'n àrmunn,
 'S an dearbh àit' anns an d' rug iad,
 Na suinn nach robh sgàthach,
   'S anns na blàrabh nach tuisleadh ;
 Fir shiubhal an fhàsaich,
   'S na 'n ard bheann gun sgrubadh,
 'S ma chromadh na 'n tràthean,
   A thearnadh le cudthrom.

Anns gach talla bhiodh àbhachd,
 'S gach ceol-gàire gun tùrsa,
 Iasg is sitheann air chlàrabh,
   'S gach ni b'àill leis a chuideachd ;
 Uisge-beatha math Gàelach,
   A chuireadh blàs anns na cuisle,
 'S mnathan uaisle ga 'n tàladh,
   Le binn-chàil, is iad tlus'or.

A mhic an Ridire ghasda,
 Nach robh tais an am fèuma,
 'S a dhearbh bhi na ghaisgeach,
 'S a cheartas da reir sin ;
 Tha dheagh-bhuaidhean ro thaitneach,
 Agus fad thair mo lèirsinn,
 Ceann-cinnidh shiol Ailpain,
 'S e th'againn, 's cha bhrèug e.

Lean cèumna t-athar,
 Oig fhlathail, 's na trèig iad,
 Ann an gliocas 's an stuaimeachd ;
 Ann an cruadal 's an gèiard ;
 Bi d' cheann ma da d' thuath,
 Is luchd tuaileasg na èisd riu,
 Na gabh casaid a bheartaich,
 Air fear na h-airc bhi's na eigin.

Bi gu measarra stuama,
 B' e sin dualchas na 'n trèun-fhear,
 Na bi luaineach a t-inntinn,
 'S na dibir deagh blièusan ;
 Da d' chinneadh bi dileas,
 Anns gach ni bhitheas fèumail,
 Agus ullamh ga 'n còmhnhadh
 Ann an còir 's ann an eacoir.

Na bi uaireach na gàbhaidh,
 Lan ardaidh, na doilleir,
 Bi gu furanach, fàillteach,
 Gu blà chuidheach, soilleir ;

Cum t-urram is t-àite,
 'N uair a thàras tu 'n coinneamh,
 'S t-ainm Rioghail na aicheadhl,
 Air àilghios na Muireach.

ORAN

Do RAIBEART STEWARD, Tighearna Ghart.

A Raibeart, mhic Uilliam,
 Gur breitheamh thu fhuair urram,
 Air ceartas a chumail
 An iumada àite.

Call o-i, call o, call o-ho-ro-èile,
 'S breitheamh thu fhuair urram
 Air ceartas a chumail 's gach àite.

Duin' uasal, urramach,
 Iriosal, urrasach, pàirteach,
 'S duin' thu fhuair ionnsuchadh,
 Bheireadh an danns' as na bàlabh.

A dhireadh am fireach, le d' ghaothair 's le d' ghillean,
 'S b' e t-abhaist;
 Bithidh iasg, bithidh sitheann,
 'S fion a frithealadh a t-àros.

Ceann aoidhean is dhillsean,
 'S ceann na sìth anns gach càs thu,
 Ceann math tuatha,
 Cha chuireadh tu cruidh ma 'n mhàl riù.

Steuardach direach,
 Bho 'n fhuil Rioghail a dh' fhàs thu,
 Bha tri chiad bliadhna 's an còrr,
 Ma dh' iarras sibh àireamh.

Da fhichead 's a ceithir,
 A rioghladh air Breatunn gun fhailinn,
 'S b' e aobhar ar mulaid,
 Gu 'n d' thainig Righ Uilliam na 'n àite.

Tha Gart is leth Fassaidh,
 Le ceartas, a d' chait mar a b' aill leat,
 Gach beann, gach monadh,
 Gach gleann, gach coire, 's gach fàsach.

Mar sin 's Coille Choinneachan,
 Innis a ghoireas 's an alaich,
 Far an cluinntear an coileach,
 'S a cheile, gu loinnearrà manran.

Far an si faighe an ruagh-bhochd 's an earba,
 Ga minig tha scalgair cuir failte orr ;
 'S fo skèithe Si-chaillinn tha do chrobb-bainne gun
 àireamh,
 Banaraich stuama le cumain 's le buaraich ga 'n
 tèladh.

'S air àiridh an Eachdthra,
 Chluinnear ma fheasgar a ghàrtainich,
 Na treuda geala, na laoidh, 's na h-aithean a tearnadh,
 'S gobhair is minn gu àiridh an im 's a chaise.

Coireadh a Pheighinn,
 Am faighear do glreidheanan àluinn,
 Na capuill, na searraich, na gearrain,
 'S na stalain, ga 'n àrach.

Bhuineadh an t-Iochdar,
 An Innse tha shios, 's Dail na 'n Clàr dhuit,
 'S na leig le Siol Dhiarmid,
 Tuille am fiacail a shàthadh.

Fhir Druim a Charrie,
 Gu meal thu gach srath agus bràighe,
 Bithidh Baron tigh Rìgh,
 Bho linne gu linne 's an àite.

A bhean, bithsa ealamh,
 Is aisig an t-searrag gun dàil duinn,
 'S gun òl sinn le h-aigheair,
 Deoch-slainte an Atholich àillte.

An t-oighre Uilliam,
 Le cuimhne a chumail air Daibhidh ;
 Gun di-chuimhn air Iain,
 'S na maighdeanan ioriosal, àluinn.

Ma gheibh sibh mo dhùrachd,
 Gu 'n cinn sibh mar phlùr ann an gàradh,
 Gun seargadh, gun chrionadh,
 Ach lionmhor mar eunlaith an fhàsaich.

Call o i, call o, call o ho ro eile, &c.

ORAN

Do Mhr. DHÖNNCHA MAC LAURIN, 'n Dun-eudainn.

Com an caillinn mo charaid,
 Bha cho tairis ri m' leine,
 'S a sheasadh mo chruaidh-chas,
 Is tric a dh'fhuasgail e m' fheum orm.

Call illirinn o, call o ho ro èile,
 Bidh mise fo arsneul gus am faic mi 'n treun-fhear.

Tha 'n fhirinn ro luachmhor,
 Ma għluaisear da rèir sin,
 'S i 'n onoir 's buaine,
 Na lan buaile do dh'fheadail.
 Call, &c.

Agus bristeadh air earbsa,
 'S e 'n t-earachall a threiginn,
 Na bhi miannach na sanntach,
 Cha d'ionnsaich mi fein e.
 Call, &c.

'N uair bha mi an teanndachd,
 Chaidh mo thionnda bho m' eigin,
 Leis an fhear is math cumadh,
 'S a theid ullamh na eididh.

Call, &c.

Sàr shealgair an fhirich,
 Nach pilleadh gun èirig,
 Namhuid gearr na car fiaradh,
 'S eoin riathach na 'n sleibhtean.

Call, &c.

'S e dhùchas Bochuidir,
 Do dhream ullamh na 'n geur-lann,
 Bha ann ioma ciad bliadhna,
 Na 'n sluagh fiachail gun eacoir.

Call, &c.

'S e 's ainm dha Mac Laurin,
 'S tha e thall an Dun-eudainn ;
 Tha chridhe fial farsuing,
 'S O, 's taitneach a chèile.

Call, &c.

Gu ma mairreann iad fada,
 Ann an taice ri chèile,
 'S gu ma sona da 'n iarmad,
 Ann an siochadh 's an eifeachd.

Call, &c.

Na 'm biodh agamsa fòghlum,
 Na eolas gu m' dhùrachd,
 Gu 'n deaninn duit oran,
 'S cha bu sgleòthar mo rùn duit.
 Call, &c.

Na 'm bitheadh e m' phòchda,
 Ga b' òr e gun mhùghadh,
 Do dheoch-slainte gu 'n òlainn,
 'S cha sòrainn an cùineadh.
 Call, &c.

ORAN

Molaidh air a Ghælig.

Na 'm falbhadh an Geamhradh,
 Gach teanndachd is cruadal,
 'S gu 'm faighinn mo shlainte,
 Bheirinn ionnsuidh gu buannachd.
 Agus chaithinn an Samhradh
 Ann 's na gleanntabh tha shuas bh' uam,
 Far am faic mi siol Dhiarmid,
 Sluagh fiachail, neo-ghruamach.

'S i sior'achd mo ghraidihse,
 Earaghæl na 'm fuar-bheann,
 Am far an tuig iad a Ghælig,
 'S a labhras le fuaim ì;

Tha Mhor'earne is Muile,
 Ga cumail gun truaille,
 Cha leig iad le Beurla,
 'N coir fein a thoirt bh' uatha.

Tha 'n deagh Ghaelig 's an Apuinn,
 'S tha i gasta 'n Gleann Urchadh,
 Cha mhiosa i 'n Lochaber,
 Cruaidh, sgaирteil, 's i culmar ;
 Tha i math 'm braigh Rainneach,
 Ghleidh i a spionadh 's a suaichneas ;
 Ach ann 'm Bòid 's ann an Arrann,
 Chaill i 'n cath anns gach cruaidh-chuis.

Ach pillidh mi fhathast,
 A thathaich na garbh-chrioch,
 Theid mi Shuaineart 's do Mhuideart,
 'S do gach dùthaich is airde ;
 Theid mi Mhor-thìr Mhic Dhughail,
 Is Bithidh mo shùil air gach àite,
 'S do dh' Arasaig dhù-ghorm,
 Far a muirneach leo Ghàelic.

Theid mi Chnòideart is do Shleibhte,
 Na 'n tonn beuchdach ri aird-ghaoith,
 'S do gach Eilean tha fiachail,
 Ma 'n iadhadh an sàile ;
 Theid mi 'n Eilean tha sgiathach,
 Com an deaninnsa fhagail,
 Far am faic mi na h-uaislean
 Air nach suarrach a Ghàelic.

'N uafr bha Ghàelic na h-eigin,
 Bha iad trèin am Braidalbainn,
 Ga sgriobha 's ga leughadh,
 Cha bhrèug a ri dhearbhadh ;
 'S i Ghaelic għlan, chèudach,
 Bh' aig fir na Feinne an Albainn,
 Co thairgeadh oil-bheum dhi,
 'S i cruaidh, gèur, gun bhi clearbach.

'S i bh' aig Treunmor 's aig Ossian,
 'S i bh' aig Oscar 's aig Diarmad,
 Aig Conan 's Duchomair,
 Aig Goull is aig Diaran ;
 'S i bh' aig Fionn 's aig Cochulinn,
 Bha i uile aig na Fiannabh ;
 'S i bh' aig Coinneach Mac Alpain,
 A cuir as do luchd mi-ruin.

Guidheam buaidh le luchd furain,
 Tha ga cumail gun mheathadh,
 'S do 'n Chomunn tha 'n Lunnuinn,
 Tha murrach gu gleathadh ;
 Cha bhi Ghaelic an cùnnhart,
 'S na suinn ud uile ga feitheamh,
 Bho na 's cainnt i tha ullamh,
 Cruaidh, furanach, smiorail.

Tha mòr-uaislean Dhun-èudainn
 Le aoibhneas ga h-àrach,
 Mar aillegan cèutach,
 Ga breagadh 's ga tèladh ;

Anns an lagh tha i lèirsinneach,
 'S gur gèur i gu cràbhadh ;
 Cha 'n 'eil cànaín fo 'n ghrèin,
 Nach fhèudar gèilleadh do n' Ghaelig.

'S ann an Glascho da rìreamh,
 Agus as gach tìr as an d'fhàs iad,
 Tha 'n co-thional tha rioghail,
 Luchd dhìreadh na 'n ard-bheann ;
 Tha iad uile co dìreacbh,
 'S gu dilinn nach fàillinn,
 'N Comunn Earaghàelach dileas,
 Nach dibir a Ghàelic.

CEAD AN UGHDAIR.

Do Dhun-eudainn, agus do na Beanntabh Gàelach.

THA mise aig skèth Suidh Arthair,
 Am shuidhe fo shasgath na tuath-ghaoith,
 'S mo smuaintean air a ghainne th'againn,
 Ga d' tha pailteas mòr ma 'n cuairt domh.
 Tha 'n tir so torail, fada, farsuing,
 'S an tuath air fàs asgainn, uaibhreach,
 'S am fad 's a bhitheas iad co shochdrach,
 Cha dìrich na bochdan an uachdar.

'S iomad ni a tha mi faicinn,
 Nach 'eil taitneach anns an uair so,
 Cha tuig am fear e a tha beairtach,
 Fear na h-airc cha ghabh e truas ris ;
 Tha gach riogh'l fheàr air an tachdadh,
 Cha 'n e an ceartas a tha bh' uapa,
 B' shearr leo màm a chuir na 'n sachcabh,
 Na 'm feumach shaicinn a' chruaidh-chuis.

Chi mi luchairt na 'n rìghrean,
 'N robh tathall na 'm fìor dhaoin uaisle,
 'S tha gach aird-leus ann gun smuid,
 'S ann a tha e ùtlach, uaigneach ;
 Tha 'n tigh-aoridh air a chùl,
 An Eaglais a bha cliùteach, luach-mhor,
 A nis air tuiteam sios na smùr,
 'S eagal leam nach tog iad suas i.

Chi mi Baile mòr Dhùn-eudainn,
 Far an robh mi fein am òige,
 Ach tha mi nis gu h-anmhunn, aos-mhor,
 Shiubhail mo luchd gaoil is eolais ;
 Tha mo cho'-aoisean air m' fhàgail,
 Mo choi'-fhearsnaich, 's mo chairdean feòla,
 Cha 'n fhaic mi ach ro bheag air sraid dhiu,
 A ni gaire riùm na comhradh.

Ach cha di-chuimhnich am bàs mi,
 Bheir e mi gu m' aite còmhnuidh,
 Is leanaidh mi gun mhoran dàil iad,
 S anns an Ard-Righ bitbidh mo dhòchas ;

Gabhaidh mi mo chead gu siorruidh
 Do gach coireadh, sliabh, is mor-bheann,
 Gach gleann is srath an robh mi riamh,
 Far an robh mo mhiann 's mo shòlas.

Chi mi Lite 's an cuan farsuing,
 Chi mi 'm Bas 's Tam tallain,
 Chi mi Cusbairean Bhallais,
 Tha iad thall ud mar a bha iad ;
 Chi mi Aiseag Ban-righ Challum,
 A chaidh thairis do Dhun-Pharlain,
 Chi mi na Maoil Oicheallach, bhuidhe,
 Chi mi Sliabh 'n t-Shirra, 's Sliabh Dhaibhidh.

Chi mi Beinn Laomuinn shuas,
 Air an luidh an cuaillean bànn,
 Beinn Lide, 's gach beinn ri taobh,
 Tha iad ma 'n aon aois ri cach ;
 Gun di-chuinshn air a Bheinne Mhòir,
 'S air Beinn-Dourain, na 'n damh crachdach,
 Air Gleann Urchadh, 's air Gleann-Liomhann,
 Sud an tìr an d' fhuair mi m' àrach.

Beannachd bh' uamsa gu Sì-chaillinn,
 Gu Beinn Lauthair is Beinn Allair,
 Do 'n Chraig-Dhuanaich, 's gu Beinn Imhais,
 'N tric an robh tional na 'n Gàel ;
 Com am fagainn Beinn a Chuallach,
 A Chruach, is a Bheinne Bhreachd,
 'S tha Feargan gu h-arda, dìreach,
 'S eireadh ghrian air a Bheinne Ghlais.

Beinn a Bhrachdaidh, os ceann Mhaolinn,
 'S gach aonach a tha ri taic,
 Bha mi uair eigin do m' shaoghal
 Is dhirinn iad gu h-aotrom ait ;
 Beannachd bh' uam do 'n Bheinn Mhoir Mhuilich,
 'S do Staffa tha fuireach san t-saile,
 Do Scarba 's do Chiochan dh' Iùra,
 'S do dh' Ile dhu-ghorm na 'n ard-bheann.

Soraidh bh' uam gu Beinn a Ghlothadh,
 Mo bheannachd gu h-Cgha, 's gu h-Iar ogha,
 'S air Beinn a Ghulupunn, ma 'n comhair,
 Chaidh 'n torc a thomhas le Diarmid ;
 'S iomadh beinn tha 'n Gaeltachd Alba,
 Air nach cuir mi ainm 's an tra so ;
 Ghabhinn barachd agus bliadhna
 Ga 'n iarruidh mäch 's ga 'n cuir an aireamb.

Cha d' theid mi gu tuath na 's fhaide,
 Pillidh mi air ais, 's gu 'n gluais mi
 Air mo thuras, 's theid mi dhachaidh,
 Cha 'n fhan mi fo fhasgadh na 'm fuar-bheann ;
 Tha mi 'n so aig taobh na craige,
 Ga do 's fhada chaidh mi bh' uaipe,
 Is olaidh mi air cuimhne Arthair,
 Bha na Righ 's na ghaisgeach buadhar.

RANN AIR A BHAS.

Na 'm faighinnsa 'n comas, tha mo thogradh co mòr,
 Gu ni eigin aithris, ma 'n caillinn an deò ;
 Ge do tha mi 's an trà so ann an àireamh na 'm beò,
 Cha 'n fhada mo dhàil, thig am bàs air mo thòir.

Ach, O, gu'm b' e dùrachd gach dùil tha 's an fheòil,
 Bhi dùbla an càram, ma 'n dùinear am beòil ;
 Theid a cholainn fodh 'n talamh, 'n uair a chailleas
     i 'n deò,
 'S bithidhs i a rithist na smùr, 's b' e sin a duchas bho
     thòs.

Ach tha 'n t-anam neo-bhàsmhor air a chall a dhith lòin,
 Ga d' tha cuid eigin ga àrach gu bhi sàbhailt 'n glòir ;
 Tha chuid eile ag aomadh do 'n t-saoghal 's do 'n fheòil,
 'S mor an t-eagal 's gur cràiteach gu 'm bi 'n àireamh
     ro mhòr.

Bho thuit Adhamh 's a ghàradh tha 'm bàs air ar tòir,
 'S cha ghabh e an t-àicheadh, 's cha 'n fhàg e a chòir ;
 Cha 'n innis e 'n tìm, tha 'm binne na dhorn,
 'S cha chaomhainn e na Righrean ga do 's riomhach an
     doigh.

Cha 'n 'eil bàigh aige dh' uaislean na da 'n uabhar ro
     mhòr,
 'S ga d' tha 'n greadhnachas uaireach, 's ga luachmhor
     an tòr,

Cha tearuinn e uair iad, bheir e bh' uapa an deò,
Co' ionnan 's an truaghan is suaraiche lòn.

Bheir e'n ciocoran bho mhàthair, 's cha nar leis a bròn,
'S bheir e mhàthair bho'n àisrean 's cha'n fhàg e i beò,
Agus sgaoilidh e cairdean, 's cha bhi'n daimh ann ni
's mò,
Agus fuasglaidh e'n ceangal, ga d' is daingean am pòs.

Rann air Banais a bha 'n Raineack.

Bho lathachan m' òige gu m' aois,
Cha'n fhaca mi caochladh na bainse,
Bha'n Ceannloch, air Dirdaoin,
'S cha robh caonnag ann na aimhreit.

Bha leth chiad fleasgach, do shiol Ailpain,
An taice ri fear na bainse ;
'S'n uair a ehaidh iad a dh' ionnsuidh a phosaidh,
Bha maighdean òg air laimh gach aon fhir.

'N uair a choinnich iad siol Dhiarmid,
O, bu chiatach bean na bainse ;
'S'n uair a fhuair Mac Grigair còir oirr',
Cha b'e'n t-òr a bha e g' iundrain.

Chaith sinn an oidhche gu latha,
A g' òl, 's ri aigheair, 's a dannsa ;
'S'n uair a dh'eirich an lànan posda,
Dh' òl mi deoch mhòr air an slainte.

